

Кільченко Алла Віленівна,
науковий співробітник Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН
України, м. Київ
Ткаченко Віталій Анатолійович,
науковий співробітник Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН
України, м. Київ

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МІЖНАРОДНОЇ ПЛАТФОРМИ PUBLONS ЯК ЗАСОБУ НАУКОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Розглядаються особливості використання платформи Publons як інструмента для відстеження публікацій, показників цитування, рецензій та роботи з редагування журналів. Описано зміст сторінок сайту Publons.

Ключові слова: платформа Publons; база Web of Science; Web of Science Core Collection; публікації; показники цитування; редагування журналів.

The article deals the features of using the Publons platform as a tool for tracking publications, citations, reviews and work on editing magazines. The content of the pages of the Publons site is described.

Key words: Publons platform; Web of Science; Web of Science Core Collection; publications; citation rates; editing magazines.

Сьогодні в умовах постійної конкуренції вчені повинні демонструвати свій науковий внесок у сферу дослідження: в представленні результативності наукових здобутків, публікуванні результатів власних наукових досліджень та ін. Допомогти розв'язати проблеми пошуку компетентних фахівців, наукових співробітників у певній галузі знань, знайти колег, які готові працювати на видання редакторів та рецензентів у світовому масштабі, стало можливим за допомогою міжнародної мережі Publons [1].

Платформа *Publons* – це сервіс, що дозволяє вченим відстежувати, перевіряти й демонструвати свою редакційну та експертну діяльність як редакторів і рецензентів наукових журналів. Профіль Publons об'єднаний з ResearcherID (RID), він має тісну інтеграцію з ORCID і цікавий не тільки редакторам і рецензентам, а й авторам, тому що містить різні аналітичні інструменти, а також безкоштовні курси для рецензентів.

Для Publons, EndNote і Web of Science (WoS) використовується єдина система авторизації, тому краще застосовувати обліковий запис, що вже існує – він буде єдиним для всіх ресурсів компанії Clarivate Analytics. Сайт Publons безпосередньо пов'язаний з WoS, що дозволяє дослідникам відслідковувати свою історію публікацій на WoS, управляти нею і відобразити поруч зі своєю експертною оцінкою, а також з історією роботи редактором в журналі.

Продукти групи WoS (WoS, Publons, InCites, EndNote) використовують унікальний ідентифікатор – WoS ResearcherID для зіставлення дослідників і виключення неоднозначного авторства в різних продуктах. За допомогою WoS ResearcherID можна виконувати пошук дослідників за даними продуктами.

Особливості використання web-платформи Publons:

- Усі публікації дослідників імпортуються з WoS, ORCID, а також із менеджерів бібліографічних посилань (наприклад, EndNote або Mendeley).

- Надійні та перевірені показники цитування автоматично завантажуються в Publons з бази WoS Core Collection.

- В Publons використовується фактична вказівка ПІБ автора в прив'язці до унікального ідентифікатора ResearcherID, що автоматично оприлюднює публікації з WoS.

- В Publons доступні дані про перевірені рецензії окремих рецензентів, а також редакційна діяльність окремих редакторів, що засновані на їхньому партнерстві з великою кількістю наукових журналів.

- Зібрані разом відомості надають детальне, узагальнене представлення індивідуальної діяльності дослідників як автора наукових статей, рецензента та редактора.

Сервіс Publons досить простий у використанні і не вимагає зусиль щодо реєстрації. Для роботи з інструментом необхідно перейти на сайт Publons та навести курсор на вкладку *BROWSE*, що знаходиться зверху на логотипі.

Платформа Publons містить такі **сторінки**: *Researchers* (окремі дослідники); *Journals* (окремі журнали); *Publications* (окремі публікації); *Institutions* (окремі установи); *Countries/Regions* (окремі країни або регіони).

Сторінка **Researchers** містить відомості щодо дослідників (авторів, редакторів, рецензентів). Є можливість «живого пошуку» за ім'ям автора та його ResearcherID, за галуззю досліджень, організацією або країною. Дані в таблиці можна групувати за загальною кількістю публікацій, загальною кількістю рецензій, кількістю рецензій за останній рік, редакторських записів.

Сторінка **Journals** включає список наукових журналів і матеріалів конференцій: найбільш авторитетні (за версією Publons) позначені синьою галочкою і мають статус журналів видавничих партнерів Publons, що пройшли відбір, відповідають ряду критеріїв, а також мають потужну базу з рецензування і позитивні відгуки користувачів платформи.

На сторінці **Publications** представлено список всіх матеріалів, що проіндексовано Publons, які за умовчанням ранжуються за датою публікації. Можна здійснити живий пошук за заголовком статті, предметною областю, назвою журналу, а також ідентифікатором DOI. Є можливість відфільтрувати список: показати тільки статті з перед-публікаційними або пост-публікаційними рецензіями, а також статті, що зацікавили спільноту, тобто мають наукометричні або альтернативні рейтинги.

Сторінка **Institutions** надає доступ до загального списку установ, що підтягнуті в Publons з профілів дослідників, метаданих статей та інших джерел. За замовчуванням список впорядкований за кількістю афілійованих дослідників, тобто пов'язаних з тією чи іншою установою.

Сторінка **Countries/Regions** містить статистичне викладання за окремими країнами (загальна кількість науковців, які мають профіль в Publons, кількість топових рецензентів, загальна кількість перевірених рецензій, а також рецензій

за останній рік, кількість редакторських записів. За всіма показниками можна здійснити ранжування результатів.

Publons – це профіль, що використовується вченими в науково-дослідній спільноті для виконання наступних завдань:

- Оголошення своїх прав на публікації в WoS.
- Управління та оприлюднення всієї історії своїх публікацій.
- Відстеження кількості цитувань у WoS Core Collection і h-index.
- Відстеження історії експертної оцінки та роботи як члена редколегії наукових журналів.
- Визначення потенційних співавторів.
- Запобігання неправильної ідентифікації авторів

Publons – це безкоштовний ресурс для всесвітньої політематичної пошукової спільноти. Після реєстрації на сайті Publons (<https://publons.com/about/home>) користувач отримує номер WoS ResearcherID, який залишається незмінним навіть у випадках зміни ПІБ або місця роботи.

За допомогою Publons можна створити онлайн-профіль для представлення історій публікацій. Сайт Publons дозволяє встановити зв'язок автора з його науковими роботами, що забезпечує точний запис даних, які презентуються та його авторство [2]. Він також допомагає колегам швидко знайти роботу, що опублікована користувачем та ідентифікувати його як потенційного співавтора.

Платформа Publons містить безкоштовний курс Publons Academy для рецензентів, що складається з десяти навчальних модулів із детальними поясненнями та рекомендаціями.

Сьогодні мережа Publons являє собою один з найбільш універсальних, зручних інструментів, що широко використовується для відстеження результатів академічної активності окремих дослідників, наукових установ, вишів і навіть цілих країн на основі наукометричних показників бази WoS Core Collection. Сайт Publons містить велику кількість наукових рецензій – понад 2 млн дослідників із всього світу. Цей інструмент надає можливість відстежувати публікації, показувати цитування, рецензії та роботи за редакцією журналів в одному простому профілі.

Таким чином, сервіс Publons допомагає вирішувати наступні завдання: запобігання неправильної ідентифікації автора; управління та демонстрація всієї історії публікацій автора дослідження; відстеження кількості цитувань у WoS Core Collection і h-index; визначення потенційних співавторів; відстеження історії експертної оцінки і роботи як члена редколегії наукових журналів.

Список використаних джерел

1. Новицька Т. Л., Новицький С. В. Платформа Publons як засіб розвитку наукової діяльності. Побудова інформаційного суспільства: ресурси і технології: матеріали XVIII Міжнар. наук.-практ. конф., м Київ, 19-20 верес. 2019 р. Київ: УкрІНТЕІ. С. 344-349. URL: <http://www.uin-tei.kiev.ua/news/xviii-mizhnarodna-naukovo-praktychna-konferenciya-pobudova-informaciynogo-suspilstva-resursy-i> (дата звернення: 05.06.2020)